



Evropská unie  
Evropský sociální fond  
Operační program Zaměstnanost



# KONCEPCE ROZVOJE SÍTĚ SLUŽEB PRO SENIORY obce s rozšířenou působností VRCHLABÍ na roky 2022 – 2025

Rozvoj regionálního partnerství v sociální oblasti  
na území obcí Královéhradeckého kraje II  
reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15\_007/0011870



Duben 2022

zpracovala: Mgr. Martina Macurová (CPKP střední Čechy)

## Obsah

<b>1</b>	<b>KONTEXT</b> .....	<b>3</b>
<b>2</b>	<b>VÝCHODISKA</b> .....	<b>5</b>
<b>2.1</b>	<b>Rodinná a seniorská politika na úrovni státu</b> .....	<b>5</b>
<b>2.2</b>	<b>Koncepce rodinné politiky Královéhradeckého kraje 2020 – 2023</b> .....	<b>6</b>
<b>2.3</b>	<b>Strategické dokumenty na místní úrovni</b> .....	<b>7</b>
<b>3</b>	<b>ANALYTICKÁ ČÁST</b> .....	<b>8</b>
<b>3.1</b>	<b>Základní sociální a demografická charakteristika ORP Vrchlabí</b> .....	<b>8</b>
<b>3.2</b>	<b>Občanská vybavenost ORP Vrchlabí</b> .....	<b>19</b>
<b>3.3</b>	<b>SWOT analýza</b> .....	<b>25</b>
<b>3.4</b>	<b>Anketní šetření mezi vrchlabskými obyvateli</b> .....	<b>27</b>
<b>4</b>	<b>NÁVRHOVÁ ČÁST</b> .....	<b>30</b>
<b>4.1</b>	<b>Cíle a opatření</b> .....	<b>30</b>
	Cíl 1 Podpora služeb rozvíjejících prarodinné vztahy napříč generacemi.....	31
	Cíl 2 Podpora aktivního života seniorů.....	32
	Cíl 3 Podpora služeb umožňujících setrvání seniorů v přirozeném prostředí.....	34
	Cíl 4 Podpora pobytových sociálních služeb pro seniory.....	38
	Cíl 5 Podpora institucionálního a koncepčního zajištění seniorské politiky na úrovni obcí ORP.....	39
<b>5</b>	<b>IMPLEMENTACE</b> .....	<b>41</b>
<b>6</b>	<b>SEZNAM ZDROJŮ</b> .....	<b>42</b>
<b>7</b>	<b>SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK</b> .....	<b>43</b>

# 1 KONTEXT

**Koncepce rozvoje sítě služeb pro seniory ORP Vrchlabí na roky 2022 – 2025 představuje souhrn cílů a opatření za účelem podpory seniorů v území. Vznikla pro potřeby doplnění Komunitního plánu sociálních služeb ORP Vrchlabí na roky 2021 – 2025 a souvisí se snahou zlepšovat seniorům životní podmínky v území. Jedná se o první koncepci věnovanou otázkám seniorské politiky v SO ORP Vrchlabí.**

Cílem seniorské politiky je vytvořit prostředí příznivé životu seniorů a realizovat opatření, která povedou k jejich podpoře a k podpoře mezigenerační vztahů. Naplňování seniorské politiky je průřezové, dotýká se širokého spektra oblastí, jako například bydlení, doprava, sociální služby, zdravotnictví apod.



## VIZE

**Města a obce na území ORP Vrchlabí jsou místy, kde senioři žijí plnohodnotně, aktivně, zdravě a bezpečně. Jejich potřeby jsou uspokojovány prostřednictvím silného systému aktivit proseniorské politiky, dobré infrastruktury a krásné přírody.**

## 2 VÝCHODISKA

Koncepce rozvoje sítě služeb pro seniory obce s rozšířenou působností Vrchlabí na roky 2022 – 2025 (dále Koncepce) reflektuje národní strategické dokumenty, dokumenty krajské úrovně a odpovídající strategické dokumenty města Vrchlabí, města Hostinné, Svazku obcí Horní Labe, MAS Krkonoše či další strategické dokumenty jednotlivých obcí v území SO ORP Vrchlabí. Mezi další informační zdroje pro stanovení této Koncepce patří i analytické studie a jiné formy mapování. Koncepce patří mezi rozvojové dokumenty území obce s rozšířenou působností Vrchlabí úzce navazující na Komunitní plán sociálních služeb ORP Vrchlabí.

Na vzniku Koncepce se podíleli poskytovatelé sociálních služeb, obce a občané. Jejím smyslem je co nejkonkrétněji definovat další rozvoj uvedené oblasti, a to nejen vzhledem k zajištění a ověření dostupnosti sociálních a návazných služeb pro seniory v území, ale i v souvislosti se změnami v potřebách péče (zvyšující se podíl lidí s demencí a zvyšující se náročnost péče o klienty s vysokými stupni závislosti na péči v terénních službách sociální péče apod.). Cílem Koncepce je saturovat potřeby seniorů v území.

### 2.1 Rodinná a seniorská politika na úrovni státu

Na úrovni státu zaštiťuje rodinnou a seniorskou politiku Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR (dále MPSV). První strategický dokument s názvem Koncepce rodinné politiky byl schválen již v roce 2005. Aktuální verze dokumentu byla schválena 18. září 2017, s poslední aktualizací dne 29. května 2019 byl Vládou ČR schválen dokument „Koncepce rodinné politiky“<sup>1</sup> připravený MPSV. Tento dokument se na národní úrovni zabývá hlavními směry podpory rodin v ČR a vznikl za účelem zajištění dlouhodobého a systémového řešení rodinné politiky v České republice.

Dokument MPSV zdůrazňuje, že rodinná politika je problematikou průřezovou. Týká se zejména daňového, dávkového a důchodového systému, sociálních a zdravotních služeb, zaměstnanosti, předškolní péče, vzdělávání a školství, ale také lidských práv a bezpečnosti.

MPSV je také koordinátorem politiky přípravy na stárnutí v České republice. V tuto chvíli je nejaktuálnějším dokumentem „Strategický rámec přípravy na stárnutí společnosti 2021 – 2025“<sup>2</sup>. MPSV svou strategii formuluje na základě skutečnosti, že podíl starších osob v populaci České republiky bude nadále výrazně narůstat. Důsledky zvyšování počtu i podílu osob seniorského věku se dotýkají všech sfér sociálního a ekonomického vývoje. Z toho následně vyplývá, že i

<sup>1</sup>Zdroj:<https://socialnipolitika.eu/wp-content/uploads/2019/09/Aktualizovana%CC%81-Koncepce-rodinne%CC%81-politiky-2019.pdf>

<sup>2</sup>Zdroj:<https://www.mpsv.cz/documents/20142/372809/Strategick%C3%BD+r%C3%A1mec+p%C5%99%C3%ADpra vy+na+st%C3%A1rnut%C3%AD+spole%C4%8Dnosti+2021-2025.pdf/ebffaa4-b010-6a72-e3b2-81e0fd5fcbd6>

seniorská politika je téma průřezové, kromě kompetencí MPSV zasahuje do dalších resortů státní správy.

## 2.2 Koncepce rodinné politiky Královéhradeckého kraje 2020 – 2023<sup>3</sup>

Cílem Koncepce je zajistit kontinuitu podpory rodiny, a to také širší rodiny, tzn. včetně seniorů, na regionální úrovni. Koncepce určuje směr, kterým se bude podpora rodiny na úrovni kraje v následujících letech ubírat.

Koncepce rodinné politiky Královéhradeckého kraje na období let 2020 – 2023 (dále jen Koncepce) navazuje na tyto dokumenty:

- Programové prohlášení Rady Královéhradeckého kraje pro období 2016 – 2020, kde je definován závazek v podobě podpory rodiny a prarodinných aktivit.
- Koncepce rodinné politiky Královéhradeckého kraje 2012 – 2016, historicky první koncepční dokument v oblasti rodinné politiky, schválilo Zastupitelstvo Královéhradeckého kraje dne 26. ledna 2012. Hlavním cílem přijaté Koncepce bylo v první řadě ukotvit rodinnou politiku jako jednu z plnohodnotných regionálních politik, která bude cíleně rozvíjena.
- Koncepce rodinné politiky Královéhradeckého kraje pro období 2017 – 2020, navazující koncepční dokument, který dokladem toho, že rodinná politika je i nadále pro Královéhradecký kraj prioritou.

Rodinná politika je klíčová pro zvládání demografických proměn a udržení stabilní soudržné české populace. Koncepce rodinné politiky reaguje opatřeními zejména na demografické a společenské proměny. Pod pojmem „funkční rodina“ se rozumí rodina plnící své základní přirozené funkce, tj. biologicko-reprodukční, socializační, sociálně-ekonomickou, regenerační a podpůrnou neboli emocionálně-stabilizační.

Opatření Koncepce míří především na podporu funkčních rodin a seniorů a na podporu rodin se specifickými potřebami. Koncepce podléhá schválení Zastupitelstvem Královéhradeckého kraje. Kompetence k aktualizacím Koncepce je svěřena Radě Královéhradeckého kraje, která schvaluje rovněž tzv. roční realizační plány Koncepce, jež jsou nástrojem naplňování jejích cílů a opatření.

---

<sup>3</sup>Zdroj: <https://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/socialni-oblast/rovne-prilezitosti/KONCEPCE-RODINNE-POLITIKY-KRALOVEHRADECKEHO-KRAJE-2020---2023.pdf>

## 2.3 Strategické dokumenty na místní úrovni

### **Strategické dokumenty území obce s rozšířenou působností Vrchlabí:**

→ Komunitní plán rozvoje sociální práce, sociálních služeb a návazných služeb na území správního obvodu obce s rozšířenou působností Vrchlabí 2021 – 2025.<sup>4</sup>

Komunitní plán zahrnuje oblast sociálních služeb, část věnuje sociální práci v území a také oblasti tzv. návazných služeb.

### **Strategické dokumenty MAS Krkonoše:**

→ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Krkonoše<sup>5</sup>

### **Strategické dokumenty města Vrchlabí:**

→ Program rozvoje města Vrchlabí na období let 2020 – 2025<sup>6</sup>

Program rozvoje obce je základním plánovacím dokumentem obce zakotveným v Zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích. Jde o hlavní nástroj řízení rozvoje obce. Strategický plán obce formuluje představy o budoucnosti obce a navrhuje způsoby, jak těchto představ dosáhnout. Program rozvoje obce je zpracován na období 5 let. Dlouhodobý pohled na rozvoj obce je definován ve strategické vizi pro období 10 – 20 let.

### **Strategické dokumenty města Hostinné:**

→ Program rozvoje města Hostinné 2016 – 2022<sup>7</sup>

Program rozvoje města Hostinné je zásadním dokumentem pro rozvoj města a plánování.

→ Plán prevence kriminality města Hostinné pro období let 2016 – 2020<sup>8</sup>

Plán prevence kriminality je zaměřen na koncepční řešení bezpečnostní situace a na lokální problémy spojené s trestnou činností a s páchaním přestupků v Hostinném. Záměrem je snížení četnosti a závažnosti kriminality a zvýšení celkového pocitu bezpečí občanů.

---

<sup>4</sup>Zdroj: [http://www.hostinne.info/assets/File.ashx?id\\_org=4577&id\\_dokumenty=16812](http://www.hostinne.info/assets/File.ashx?id_org=4577&id_dokumenty=16812)

<sup>5</sup>Zdroj: <Strategie-komunitne-vedeneho-mistniho-rozvoje-MAS-Krkonoše.pdf>

<sup>6</sup>Zdroj: [https://www.muvrchlabi.cz/assets/File.ashx?id\\_org=18630&id\\_dokumenty=9891](https://www.muvrchlabi.cz/assets/File.ashx?id_org=18630&id_dokumenty=9891)

<sup>7</sup>Zdroj: [http://www.hostinne.info/assets/File.ashx?id\\_org=4577&id\\_dokumenty=7032](http://www.hostinne.info/assets/File.ashx?id_org=4577&id_dokumenty=7032)

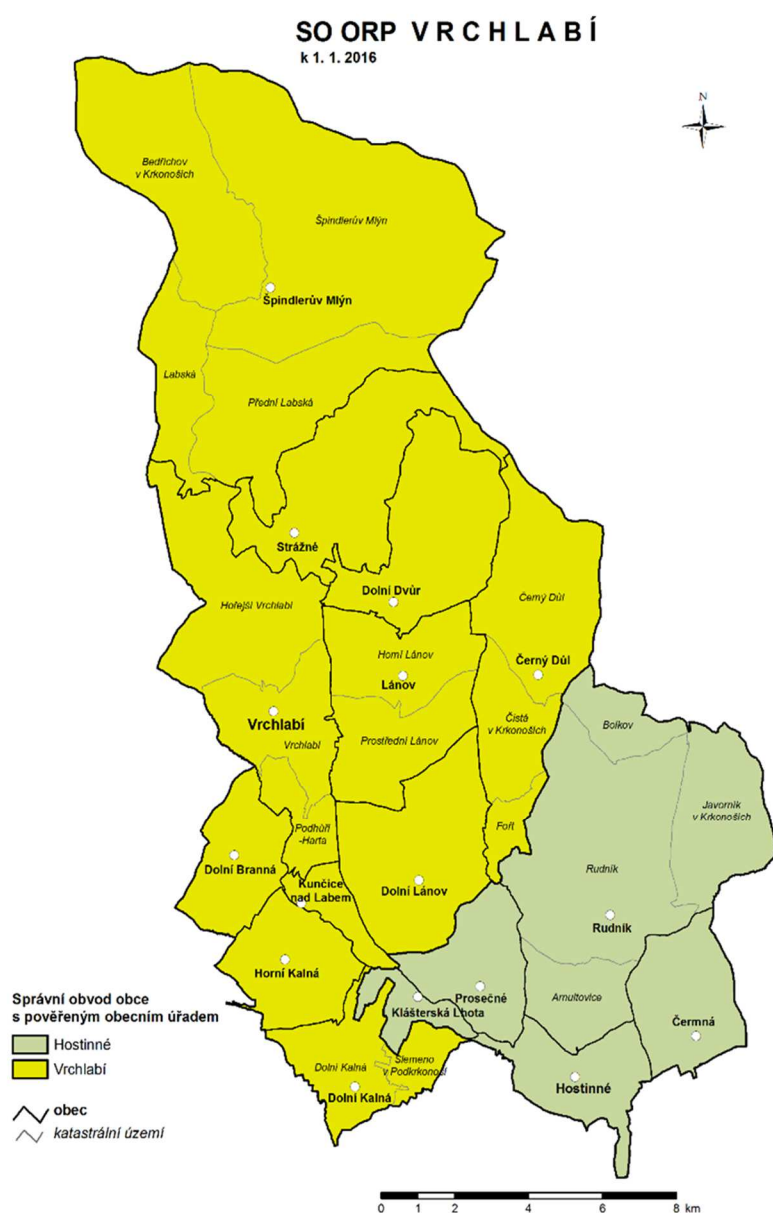
<sup>8</sup>Zdroj: <http://www.hostinne.info/ruzne/ds-1197/p1=13266#>

## 3 ANALYTICKÁ ČÁST

### 3.1 Základní sociální a demografická charakteristika ORP Vrchlabí

#### 3.1.1 Popis území

Mapa č. 1 Administrativní mapa SO ORP Vrchlabí

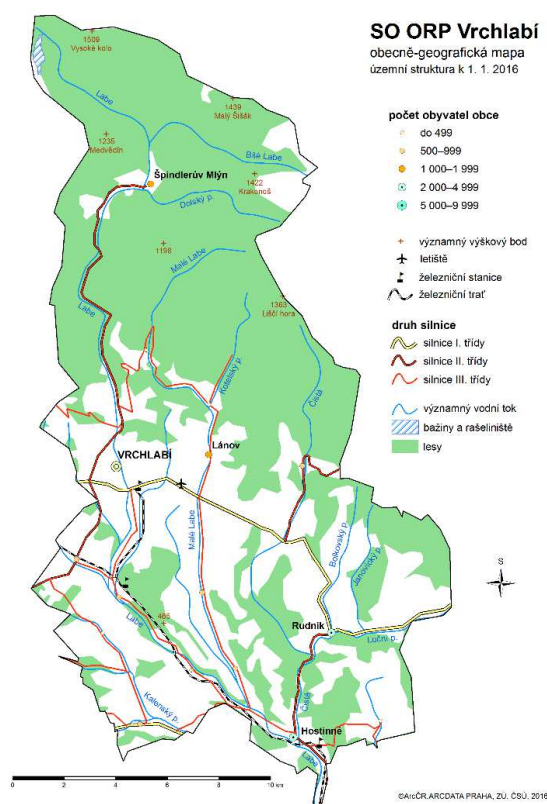


Území ORP Vrchlabí zahrnuje celkem 16 obcí (Čermná, Černý Důl, Dolní Branná, Dolní Dvůr, Dolní Kalná, Dolní Lánov, Horní Kalná, Hostinné, Klášterská Lhota, Kunčice nad Labem, Lánov, Prosečné, Rudník, Strážné, Špindlerův Mlýn, Vrchlabí), z nichž 3 obce mají statut města, a to Vrchlabí, Hostinné a Špindlerův Mlýn. ORP Vrchlabí je plošně šestým největším obvodem v rámci Královéhradeckého kraje. Svoji rozlohou 29 344 ha zaujímá 6,2 % rozlohy kraje.

Zdroj: [https://www.czso.cz/csu/xh/so\\_orp\\_vrchlabi](https://www.czso.cz/csu/xh/so_orp_vrchlabi)



## Mapa č. 2 Geografická mapa SO ORP Vrchlabí



Region Vrchlabska se rozkládá v nejsevernější části kraje charakteristické typickým horským reliéfem. Velká část regionu leží v oblasti východních Krkonoš a zasahuje také do Krkonošského národního parku<sup>9</sup>. Životní prostředí je dobré, jen s mírnými regionálními negativními vlivy. Vrchlabsko je nejvíce zalesněným SO ORP v rámci kraje. Lesy pokrývají více než polovinu rozlohy SO ORP. Výměra zemědělské půdy je zde naopak nejmenší v rámci kraje a zabírá jen 37 % území.

Územím přes město Vrchlabí prochází západovýchodním směrem silnice I. třídy I/14 spojující Jilemnici se Svobodou nad Úpou a v jižní části území ORP protíná silnice I/16 ve směru Nová Paka - Trutnov. Region nemá přímé napojení na dálnici nebo rychlostní komunikaci. Železniční doprava má v regionu místní význam. Nejvýznamnější je trať č. 040 ve směru Trutnov – Hostinné – Stará Paka s odbočkou tratě č. 044 do Vrchlabí.

Zdroj: [https://www.czso.cz/csu/xh/so\\_orp\\_vrchlabi](https://www.czso.cz/csu/xh/so_orp_vrchlabi)

Novou výstavbu v území reprezentuje jak individuální, tak bytová výstavba.

Vrchlabsko je velmi atraktivním regionem vzhledem k vysokým přírodním hodnotám v podobě Krkonošského masívu a jeho potenciálu k rekreaci a cestovnímu ruchu.

V oblasti hor trvale roste zájem o rekreační bydlení.

### 3.1.2 Základní demografické ukazatele ORP Vrchlabí<sup>10</sup>

Demografická data prezentovaná v této Koncepci se zaměřují na statistiky, které se týkají obyvatelstva seniorského věku. Analyzují věkovou strukturu obyvatel SO ORP Vrchlabí a zjišťují podíl seniorské složky populace a případně jeho proměnu v čase. Sledování demografických

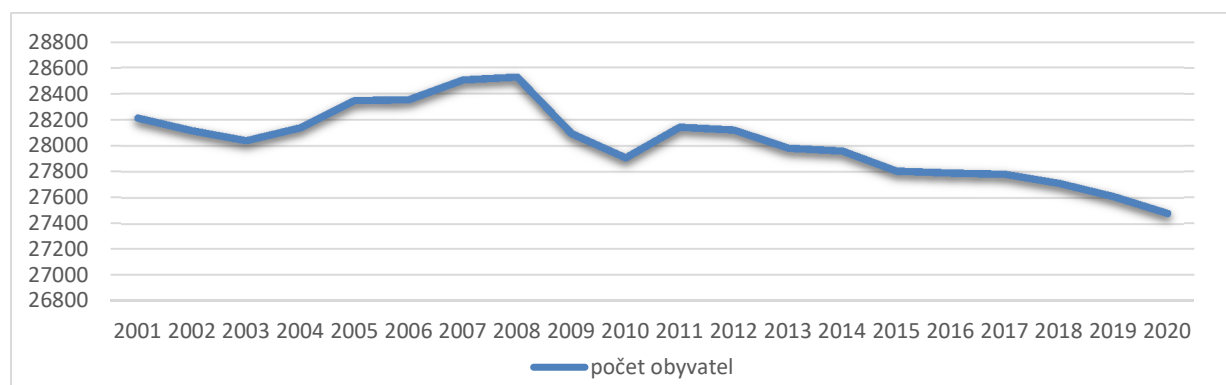
<sup>9</sup>Zdroj: <https://www.krnap.cz/>

<sup>10</sup>Uvádíme demografická data za rok 2020. Data za rok 2021 nebyla v době zpracování tohoto dokumentu zveřejněna.

trendů v regionu umožňuje reagovat na aktuální potřeby seniorů a efektivněji plánovat jednotlivá opatření seniorské politiky.

K 31. 12. 2020 žilo na území ORP Vrchlabí celkem 27 483 obyvatel, z toho 13 552 mužů a 13 931 žen. Z následujícího grafu je patrné, že v prvním desetiletí 21. století počet obyvatel SO ORP Vrchlabí kolísal, od roku 2011 je však patrný trend neustálého, přestože mírného, poklesu.

**Graf č. 1 Vývoj počtu obyvatel za roky 2001 – 2020 v ORP Vrchlabí (data vždy k 31. 12.)**



Zdroj: <https://www.czso.cz/>

V roce 2020 se v SO ORP Vrchlabí narodilo celkem 253 dětí, oproti tomu 324 obyvatel zemřelo. Přirozený úbytek obyvatel (rozdíl mezi nově narozenými a zemřelými) činil 71 obyvatel. Na území ORP Vrchlabí činil úbytek obyvatelstva v roce 2020 0,26 procentního bodu z celkového počtu obyvatel (v celé ČR se jednalo 0,18 procentního bodu). Ve stejném roce se do SO ORP Vrchlabí přistěhovalo 392 obyvatel, naopak 448 obyvatel oblast opustilo, tedy migrační úbytek činil 56 obyvatel. Lze se domnívat, že počet obyvatel Vrchlabska klesá jak přirozenou cestou, tak tím, že region opouští jeho obyvatelé.

K 31. 12. 2020 byl průměrný věk obyvatel SO ORP Vrchlabí 43,3 let (a to u mužů 42,0 let a u žen 44,6 let). Podle prognóz vývoje obyvatelstva správních obvodů obcí s rozšířenou působností Královéhradeckého kraje by měl průměrný věk obyvatel SO ORP Vrchlabí v roce 2030 dosáhnout 45,5 roku.<sup>11</sup>

Věkové složení obyvatel dle základních věkových skupin ukazuje následující tabulka.

<sup>11</sup>Zdroj:

<https://ciri.hk.maps.arcgis.com/apps/MapJournal/index.html?appid=5c1f9b635f62408f80dbd1ea863b3f5e>.

**Tabulka č. 1: Věková struktura obyvatelstva v jednotlivých obcích SO ORP Vrchlabí k 31. 12. 2020 (absolutní počty); Průměrný věk obyvatelstva v jednotlivých obcích SO ORP k 31. 12. 2020**

Obec	Celkem obyvatel	z toho ve věku (absolutní počty)			Průměrný věk
		0–14	15–64	65 a více	
Čermná	400	57	270	73	42,0
Černý Důl	697	106	421	170	43,8
Dolní Branná	1 000	164	642	194	42,6
Dolní Dvůr	273	48	183	42	41,7
Dolní Kalná	687	107	445	135	42,3
Dolní Lánov	781	143	498	140	40,9
Horní Kalná	373	74	227	72	40,7
Hostinné	4 352	650	2 677	1 025	43,9
Klásterská Lhota	225	42	137	46	41,3
Kunčice nad Labem	563	89	374	100	42,1
Lánov	1 816	339	1 156	321	40,8
Prosečné	597	118	377	102	40,1
Rudník	2 154	301	1 406	447	43,7
Strážné	219	43	133	43	40,2
Špindlerův Mlýn	1 057	158	688	211	42,7
Vrchlabí	12 289	1 919	7 485	2 885	44,1
<b>ORP VRCHLABÍ</b>	<b>27 483</b>	<b>4 358</b>	<b>17 119</b>	<b>6 006</b>	<b>43,4</b>

Zdroj: <http://www.czso.cz>

V SO ORP Vrchlabí žilo k 31. 12. 2020 6 006 osob starších 50 let. Jednalo se tak o každého pátého obyvatele tohoto území (následující Tabulka č. 2).<sup>12</sup> Z následující tabulky je zřejmé, že celkově nejvyšší věkový průměr obyvatelstva z celého regionu Vrchlabska mají města Vrchlabí, Hostinné a obce Černý Důl a Rudník. Naopak nejnižší celkový věkový průměr v regionu má obec Prosečné, následovaná obcí Strážné.

<sup>12</sup> Pro srovnání uvádíme data za celou ČR, kdy byl k tomuto datu průměrný věk mužů 41,4, žen 44,0 let a podíl obyvatel ve věku 65 a více let byl 20,2 %.

**Tabulka č. 2: Věková struktura obyvatelstva v jednotlivých obcích SO ORP Vrchlabí k 31. 12. 2020 (podíl v %)**

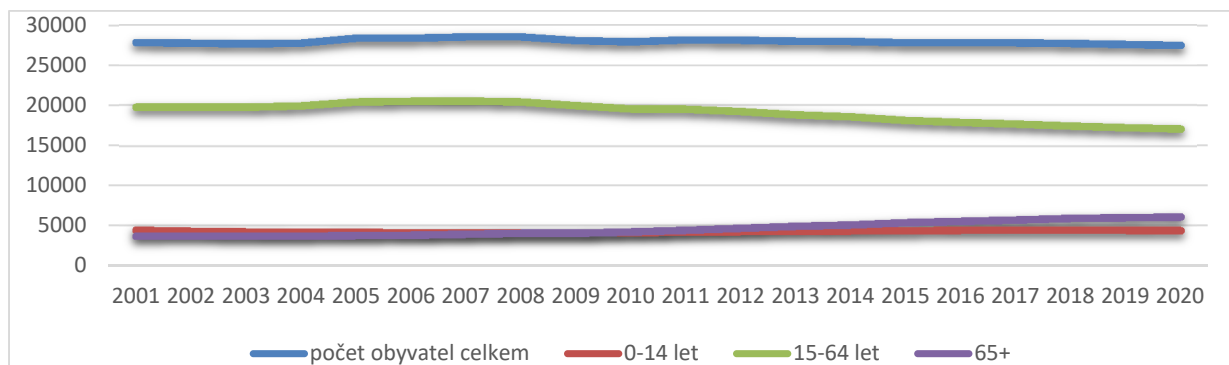
Obec	z toho ve věku (podíl v %)		
	0–14	15–64	65 a více
Čermná	14	68	18
Černý Důl	15	60	24
Dolní Branná	16	64	19
Dolní Dvůr	18	67	15
Dolní Kalná	16	65	20
Dolní Lánov	18	64	18
Horní Kalná	20	61	19
Hostinné	15	62	24
Klásterská Lhota	19	61	20
Kunčice nad Labem	16	66	18
Lánov	19	64	18
Prosečné	20	63	17
Rudník	14	65	21
Strážné	20	61	20
Špindlerův Mlýn	15	65	20
Vrchlabí	16	61	23
<b>ORP VRCHLABÍ</b>	16	62	22

Zdroj: <http://www.czso.cz>

Z následujícího grafu, který vyjadřuje vývoj podílů hlavních věkových skupin z úhrnu obyvatelstva SO ORP Vrchlabí v průběhu let 2001 až 2020, je patrné neustálé snižování procentuální produktivní složky obyvatel a naopak mírně vzrůstání jak dětské složky, tak složky seniorské, která od roku 2011 nad složkou dětskou převažuje, což vede k demografickému stárnutí populace<sup>13</sup> SO ORP Vrchlabí.

<sup>13</sup> Demografické stárnutí je proces, při němž se postupně mění věková struktura obyvatelstva takovým způsobem, že se zvyšuje podíl osob starších 60 let a snižuje se podíl osob mladších 15 let, tj. starší věkové skupiny rostou početně relativně rychleji než populace jako celek.

**Graf č. 2 Věkové složení obyvatel SO ORP Vrchlábí – základní věkové skupiny za roky 2001 – 2020**



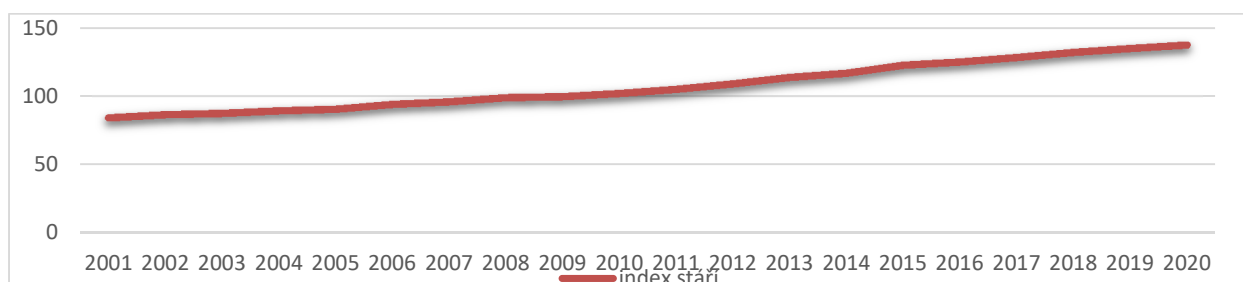
Zdroj: <http://www.czso.cz>

Při stávajícím trendu relativně nízké porodnosti a zvyšující se naději dožití můžeme nárůst i nadále očekávat. Podle prognóz vývoje obyvatelstva správních obvodů obcí s rozšířenou působností Královéhradeckého kraje by se měl počet obyvatel ve věku 65 let a více do roku 2030 v SO ORP Vrchlábí zvýšit o 12,4 %.<sup>14</sup> Celkový počet obyvatel starších 65 let by tak v roce 2030 činil 6 670 osob, což je o 664 osob více než v roce 2020.

Do budoucna se tak výrazně zvýší počet osob v důchodovém věku, ale zároveň se změní i věková skladba starší populace: vzroste podíl osob starších 80 let, tedy těch, u kterých lze předpokládat vyšší potřebnost sociální a zdravotní péče.

Stárnutí populace se také měří za pomoci indexu stáří, což je podíl postreprodukční (50+) a dětské složky (0-14 let) obyvatelstva uváděný v procentech. Index stáří činil k 31. 12. 2020 za území ORP Vrchlábí 137,8 % (pro porovnání v rámci ČR se tento index pohyboval na úrovni 125,5 %).<sup>15</sup>

**Graf č. 3 Vývoj indexu stáří za roky 2001 – 2020 v SO ORP Vrchlábí (v %)**



Zdroj: <https://www.czso.cz/>

<sup>14</sup>Zdroj: B. Burcin, T. Kučera, J. Kuranda: Prognózy vývoje obyvatelstva SO ORP Královéhradeckého kraje na období 2018-2050, s. 22, 25, ze dne 17. 04. 2021

<sup>15</sup> Podíl obyvatel ve věku 65+ je v ORP Vrchlábí o 1,7 procentního bodu vyšší než v celé České republice a index stáří je o 12,3 procentního bodu vyšší. Lze tedy konstatovat, že Vrchlabsko patří mezi „starší“ území naší republiky.

Z následující tabulky je zřejmé, že v regionu najdeme obce, kde seniorská složka nad dětskou převládá, a obce, kde je situace opačná.

**Tabulka č. 3: Hodnota indexu stáří v jednotlivých obcích SO ORP Vrchlabí k 31. 12. 2020 (data v %; k 31. 12. 2020)**

	Index stáří (65+/0-14)		
	Celkem	Muži	Ženy
<b>SO ORP Vrchlabí</b>	<b>137,8</b>	<b>116,0</b>	<b>159,6</b>
Čermná	128,1	125,0	130,3
Černý Důl	160,4	173,3	150,8
Dolní Branná	118,3	103,8	131,4
Dolní Dvůr	87,5	95,7	80,0
Dolní Kalná	126,2	85,2	180,4
Dolní Lánov	97,9	95,5	100,0
Horní Kalná	97,3	80,6	113,2
Hostinné	157,7	126,1	188,7
Klášteřská Lhota	109,5	81,0	138,1
Kunčice nad Labem	112,4	114,3	110,6
Lánov	94,7	79,2	115,0
Prosečné	86,4	84,2	88,5
Rudník	148,5	118,8	182,3
Strážné	100,0	87,0	115,0
Špindlerův Mlýn	133,5	135,7	131,8
Vrchlabí	150,3	124,9	175,8

Zdroj: <https://www.czso.cz/>

Z demografických dat reflektujících aktuální demografickou situaci SO ORP Vrchlabí lze identifikovat stejné trendy, které jsou typické pro celý kraj a potažmo celou Českou republiku, ať už se jedná o proměnu věkové skladby obyvatelstva směřující ke zvětšování podílu poproduktivní složky obyvatelstva, či o prodlužování naděje dožití u mužů i žen.

V budoucnu se výrazně zvýší počet osob v důchodovém věku a zároveň se změní věková skladba starší populace. Vzroste podíl osob starších 80 let, tedy těch, u kterých lze předpokládat vyšší potřebnost sociální a zdravotní péče. Z analýzy demografického vývoje jasně vyplývá, že v následujících letech poroste význam seniorské politiky jakožto souhrnu opatření směřujících k zajištění kvalitního a důstojného života ve stáří a naplnění potřeb seniorů v sociální a zdravotní oblasti.

### 3.1.3 Dluhová problematika ve vztahu k seniorům<sup>16</sup>

V rámci Královehradeckého kraje mají obce SO ORP Vrchlabí v posledních 5 letech nadprůměrný podíl osob v exekucích. Důležitý je stoupající podíl osob v exekuci ve věkové kategorii seniorů nad 65 let (v roce 2018 7%, v roce 2019 11%). Tato kategorie osob je i v rámci ČR jednou z nejohroženějších.

**Tabulka č. 4 Srovnání vybraných parametrů exekucí v SO ORP Vrchlabí s parametry v rámci Královehradeckého kraje k 31. 12. 2019<sup>17</sup>**

	Podíl osob v exekuci data v %	Podíl seniorů v exekuci data v %	Počet seniorů v exekuci
<b>SO ORP Vrchlabí</b>	8,4	7,0	144
Čermná	7,3	20,0	5
Černý Důl	7,7	4,0	2
Dolní Branná	3,3	data nejsou k dispozici	data nejsou k dispozici
Dolní Dvůr	6,1	7,0	1
Dolní Kalná	4,1	data nejsou k dispozici	data nejsou k dispozici
Dolní Lánov	5,5	3,0	1
Horní Kalná	6,4	16,0	3
Hostinné	12,0	10,0	55
Klásterská Lhota	15,9	data nejsou k dispozici	data nejsou k dispozici
Kunčice nad Labem	11,0	13,0	7
Lánov	6,1	3,0	3
Prosečné	9,2	5,0	2
Rudník	10,7	7,0	14
Strážné	11,6	5,0	1
Špindlerův Mlýn	7,8	12,0	9
Vrchlabí	7,7	7,0	52

Zdroj: Mapa exekucí, <http://mapaexekuci.cz/index.php/mapa-2/>, vlastní výpočet

<sup>16</sup> Více viz Komunitní plán sociálních služeb ORP Vrchlabí na roky 2021 – 2025.

<sup>17</sup> Data za roky 2020 a 2021 na úrovni obcí či SO ORP nebyla dosud ze strany Exekutorské komory ČR zpřístupněna.

### 3.1.4 Dávky státní sociální podpory<sup>18</sup>

#### Příspěvek na mobilitu

Příspěvek na mobilitu představuje opakující se nárokovou dávku, která je vyplácena osobám se zdravotním postižením, aby jim kompenzovala náklady na zajištění nutné dopravy. Dávka náleží osobě se zdravotním postižením, které vznikají v souvislosti s nutnou dopravou za daný kalendářní měsíc náklady. Příspěvek na mobilitu je určen osobě starší 1 roku, která je držitelem průkazu osoby se zdravotním postižením ZTP nebo ZTP/P a v daném kalendářním měsíci se opakovaně za úhradu někam dopravovala nebo byla za úhradu dopravována.<sup>19</sup>

**Tabulka č. 5 Počet příjemců příspěvku na mobilitu ve věku 65 let a výše v SO ORP Vrchlabí v prosinci 2020 (absolutní počty)<sup>20</sup>**

	Počet příjemců za prosinec					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Hostinné	17	16	16	19	16	13
Špindlerův Mlýn	94	94	100	100	100	99
Vrchlabí	229	217	224	229	236	219
<b>Celkem ORP Vrchlabí</b>	<b>518</b>	<b>499</b>	<b>529</b>	<b>538</b>	<b>538</b>	<b>507</b>

Zdroj: [MPSV, oddělení statistik](#)

Počet vyplacených dávek ve sledovaném období kolísal.

**Tabulka č. 6 Podíl příjemců příspěvku na mobilitu ve věkové kohortě 65 let a výše v SO ORP Vrchlabí v prosinci 2020 (data v %)**

	Podíl příjemců
Hostinné	9,7
Špindlerův Mlýn	6,2
Vrchlabí	7,6
<b>Celkem ORP Vrchlabí</b>	<b>8,4</b>

Zdroj: [MPSV \(oddělení statistik\)](#), vlastní výpočet

#### Počet držitelů průkazů OZP

Tyto průkazy pro osoby zdravotně postižené představují mimořádné výhody<sup>21</sup>, které se rozdělují na:

**1. stupeň mimořádných výhod** = průkaz OZP s označením TP (těžké postižení) - držitel/ka má nárok na vyhrazené místo k sezení v MHD, autobusových a vlakových spojích, kromě míst vázaných na konkrétní místenku. Dále má právo přednosti, např. při projednávání osobních

<sup>18</sup> Uvádíme data za rok 2020. Data za rok 2021 nebyla v době zpracování tohoto dokumentu zveřejněna.

<sup>19</sup> Zdroj: <https://www.mpsv.cz/-/prispevek-na-mobilitu>

<sup>20</sup> Tato tabulka, tak jako některé následující tabulky, obsahuje statistiky za obce SO ORP Vrchlabí, které mají statut města.

<sup>21</sup> Nejde o taxativní výčet všech výhod spojených s držením průkazu, ale o nastínění spektra výhod.



záležitostí na úřadech, pokud čekání ve frontě představuje nutnost dlouhého stání. Držitelé průkazu TP si mohou vyzvednout na Odboru sociálním a zdravotním MěÚ Vrchlabí tzv. [euroklíč](#).

**2. stupeň mimořádných výhod** = průkaz OZP s označením ZTP (zvláště těžké postižení) - držitel/ka má nárok na stejné výhody jako u průkazu TP, dále je osoba bezplatně přepravován/a v MHD (zahrnuje tramvaj, autobus, trolejbus, metro). Dále umožňuje držiteli uplatnit 75% slevu na jízdném ČD a autobusové vnitrostátní dopravě. Držitel/ka ZTP má také nárok na parkovací průkaz pro zdravotně postižené, díky němuž smí zdarma stát nebo parkovat na místech pro invalidy, vozíčkáře.

**3. stupeň mimořádných výhod** = průkaz OZP s označením ZTP/P (zvláště těžké postižení s průvodcem) - všechny výhody platné pro průkaz TP a ZTP, nevidomí mohou bezplatně přepravovat svého vodícího psa. Občané vidoucí pak dle těchto výhod bezplatně přepravují dopravními prostředky rovněž svého průvodce. Pokud vlastní osoba parkovací průkaz, průkaz ZTP/P a je vozíčkář, má také nárok na vyhrazené stání před domem.<sup>22</sup>

**Tabulka č. 7 Počet držitelů průkazů OZP ve věku 65 let a výše v SO ORP Vrchlabí v prosinci 2020 (absolutní počty)**

	Počet příjemců za prosinec					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Hostinné	88	117	128	143	147	156
Špindlerův Mlýn	15	20	22	25	21	23
Vrchlabí	241	271	300	345	351	356
<b>Celkem ORP Vrchlabí</b>	<b>517</b>	<b>612</b>	<b>686</b>	<b>775</b>	<b>769</b>	<b>796</b>

Zdroj: [MPSV, oddělení statistik](#)

**Tabulka č. 8 Podíl držitelů průkazů OZP ve věkové kohortě 65 let a výše v SO ORP Vrchlabí v prosinci 2020 (data v %)**

	Podíl příjemců
Hostinné	15,2
Špindlerův Mlýn	10,9
Vrchlabí	12,3
<b>Celkem ORP Vrchlabí</b>	<b>13,3</b>

Zdroj: [MPSV \(oddělení statistik\), vlastní výpočet](#)

### Příspěvek na péči

Příspěvek na péči je určen osobám, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebují pomoc jiné fyzické osoby při zvládnání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle zákona o sociálních službách. Z poskytnutého příspěvku pak tyto osoby hradí pomoc, kterou jim může dle jejich rozhodnutí poskytovat osoba blízká,

<sup>22</sup> Zdroj: <http://www.prukaz-ztp.cz/index.html> a <https://www.pohyblivost.cz/co-je-to-karta-prukaz-tp-ztp-a-ztpp.php>

asistent sociální péče, registrovaný poskytovatel sociálních služeb, dětský domov nebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu. Nárok na příspěvek má osoba starší 1 roku, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládnání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti. Tyto stupně závislosti se hodnotí podle počtu základních životních potřeb, které tato osoba není schopna bez cizí pomoci zvládat.<sup>23</sup> Při posuzování stupně závislosti osoby se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost (péče o domácnost se neposuzuje u osob do 18 let).<sup>24</sup>

**Tabulka č. 9 Počet příjemců příspěvku na péči ve věku 65 let a výše v SO ORP Vrchlabí v prosinci 2020 (absolutní počty)**

	Počet příjemců za prosinec					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Hostinné	99	114	115	131	124	130
Špindlerův Mlýn	20	14	14	17	17	18
Vrchlabí	266	283	304	330	325	303
<b>Celkem ORP Vrchlabí</b>	<b>556</b>	<b>600</b>	<b>641</b>	<b>670</b>	<b>679</b>	<b>636</b>

Zdroj: [MPSV, oddělení statistik](#)

Více jak jednu polovinu tvoří příjemci I. a II. stupně závislosti.

**Tabulka č. 10 Podíl příjemců příspěvku na péči ve věkové kohortě 65 let a výše v SO ORP Vrchlabí v prosinci 2020 (data v %)**

	Podíl příjemců
Hostinné	12,7
Špindlerův Mlýn	8,5
Vrchlabí	10,5
<b>Celkem ORP Vrchlabí</b>	<b>10,6</b>

Zdroj: [MPSV \(oddělení statistik\), vlastní výpočet](#)

<sup>23</sup> Zdroj: <https://www.mpsv.cz/-/prispevek-na-peci>

<sup>24</sup> Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví vyhláška č. 505/2006 Sb.

## 3.2 Občanská vybavenost ORP Vrchlabí

### 3.2.1 Zdravotní zařízení

Na území ORP Vrchlabí se nachází řada zdravotnických zařízení. Jedná se o nemocnici (Vrchlabí<sup>25</sup>, porodnice ve Vrchlabí je od ledna roku 2015 uzavřena, nemocnice nedisponuje v současné době dětským oddělením), ozdravovny (Špindlerův Mlýn) či specializované ordinace (zejména Vrchlabí, Hostinné, Špindlerův Mlýn), které jsou schopné poskytnout zdravotnickou pomoc stálým obyvatelům či návštěvníkům.

Většina praktických lékařů má plné kapacity a nepřijímá nové pacienty. Hůře dostupná je ortodontie pro děti a dospělé. Stomatologická péče je v území ORP pro nové pacienty nedostupná. Celá řada pediatrů poskytujících v území péči je v důchodovém či předdůchodovém věku. Mírně problematická se také jeví snížená dostupnost zdravotnických služeb pro obyvatele některých menších obcí (např. Dolní Dvůr, Horní Kalná, Dolní Lánov, Klášterská Lhota).

### 3.2.2 Sociální a návazné služby

Sociální služby pro seniory jsou navázány zejména na města Vrchlabí a Hostinné.

→V území SO ORP Vrchlabí poskytují v současné době služby dva poskytovatelé pečovatelské služby. Jedná se o Město Vrchlabí (Pečovatelská služba Vrchlabí) a Oblastní charitu Červený Kostelec<sup>26</sup> (Charitní pečovatelská služba Hostinné). Mezi těmito poskytovateli došlo k dohodě o teritoriálním rozdělení území SO ORP Vrchlabí tak, aby území bylo touto službou pokryto a zároveň byly minimalizovány přejezdy ke klientům.

---

<sup>25</sup> Zdroj: <https://www.pentahospitals.cz/nemocnice-vrchlabi/>

<sup>26</sup> K 1. 7. 2022 je plánováno převzetí Charitní pečovatelské služby Hostinné jiným poskytovatelem, a to Oblastní charitou Trutnov.

**Tabulka č. 11 Pečovatelské služby v SO ORP Vrchlabí**

Poskytovatel Zařízení poskytovatele	Forma služby	Kapacita služby	Provozní doba
Město Vrchlabí Pečovatelská služba Vrchlabí	ambulantní	10	po: 6:30 - 15:00 út: 6:30 - 15:00 st: 6:30 - 15:00 čt: 6:30 - 15:00 pá: 6:30 - 15:00
	terénní <sup>27</sup>	132	po: 6:30 - 20:00 út: 6:30 - 20:00 st: 6:30 - 20:00 čt: 6:30 - 20:00 pá: 6:30 - 20:00 so: 7:00 - 11:00 17:00 - 20:00 ne: 7:00 - 11:00 17:00 - 20:00
Oblastní charita Červený Kostelec Charitní pečovatelská služba Hostinné	terénní	125	po: 7:00 - 20:00 út: 6:30 - 20:00 st: 6:30 - 20:00 čt: 6:30 - 20:00 pá: 6:30 - 20:00

Zdroj: iregistr (údaje k 4/2022)

→ Sociální službu osobní asistence poskytuje Diakonie ČCE - středisko Světlo ve Vrchlabí.

**Tabulka č. 12 Osobní asistence v SO ORP Vrchlabí**

Poskytovatel Zařízení poskytovatele	Forma služby	Kapacita služby	Provozní doba <sup>28</sup>
Diakonie ČCE - středisko Světlo ve Vrchlabí	terénní	4	po: 7:00 - 20:00 út: 7:00 - 20:00 st: 7:00 - 20:00 čt: 7:00 - 20:00 pá: 7:00 - 20:00 so: 7:00 - 20:00 ne: 7:00 - 20:00

Zdroj: iregistr (údaje k 4/2022)

→ Výše uvedené terénní služby jsou dostupné ve všedních dnech i o víkendech a v posledních letech došlo k výraznému rozšíření jejich provozní doby. Zároveň žádná z těchto terénních služeb

<sup>27</sup> Tato služba je poskytována i mimo SO ORP Vrchlabí (v obci Benecko a spádových obcích Benecka, tj. v Libereckém kraji).

<sup>28</sup> Provozní doba je dále dělena dle skupin klientů.

nemá v tuto chvíli provoz v rozsahu 24 hodin denně, přičemž nyní není ani zcela zřejmá poptávka po takovém rozšíření časové dostupnosti uvedených služeb.

→Významným poskytovatelem pobytových sociálních služeb pro seniory v území je Domov pro seniory Vrchlabí.

**Tabulka č. 13 Pobytové sociální služby pro seniory v SO ORP Vrchlabí (Domov pro seniory Vrchlabí)**

Zařízení poskytovatele	Kapacita služby	Počet klientů z SO ORP Vrchlabí <sup>29</sup>	Odhadovaná čekací doba <sup>30</sup>	Odhadovaný roční počet žadatelů z SO ORP Vrchlabí
Domov pro seniory	55	37	0,5 roku a déle	60
Domov se zvláštním režimem	10	6	0,5 roku a déle	10
Odlehčovací služba	3	1	dle situace	2

Zdroj: iregistr (údaje k 4/2022), vlastní šetření

→V současné době plánuje výstavbu domova pro seniory město Hostinné.

→Pro obyvatele území jsou dále dostupné pobytové sociální služby v přilehlých SO ORP.

<sup>29</sup> Údaj k 15. 4. 2022. Někteří klienti si ale také během pobytu změnili adresu trvalého bydliště (z původního bydliště na Domov Vrchlabí), jako žadatelé nebyli obyvatelé SO ORP Vrchlabí (odhadem se jedná o 2 klienty domova se zvláštním režimem a o 7 klientů domova pro seniory).

<sup>30</sup> Záleží na uvolněném lůžku a vhodnosti tohoto lůžka pro žadatele z evidence.

**Tabulka č. 14 Domovy pro seniory relativně dopravně dostupné pro seniory z SO ORP Vrchlabí**

Poskytovatel Zařízení poskytovatele	Kapacita služby	Počet klientů z SO ORP Vrchlabí <sup>31</sup>	Odhadovaná čekací doba <sup>32</sup>	Odhadovaný roční počet žadatelů z SO ORP Vrchlabí
Domov pro seniory Pilníkov	45	5	1 rok	4 - 6 osob
Domov důchodců Dvůr Králové nad Labem	80	3	1 rok u mužů 1,5 roku u žen	5
Ústav sociálních služeb města Nové Paky Domov pro seniory	65	0 Upřednostňují žadatele z Nové Paky	Nelze odhadnout	3 - 4
Domov sociální péče Tmavý Důl	75	0	0,5 roku	2 (v roce 2020 byl překročen dlouholetý průměr, žádalo 5 osob)
Domov důchodců Lampertice	52	1	Nelze odhadnout	2 - 3
Diakonie ČCE - středisko ve Dvoře Králové nad Labem Domov pro seniory	24	0	Nelze odhadnout	3

Zdroj: iregistr (údaje k 4/2022), vlastní šetření

→ Pro obyvatele území jsou dále dostupné pobytové sociální služby domova se zvláštním režimem v přílehlých SO ORP.

<sup>31</sup> Údaj k 15.4.2022.

<sup>32</sup> Záleží na uvolněném lůžku a vhodnosti tohoto lůžka pro žadatele z evidence.

**Tabulka č. 15 Domovy se zvláštním režimem relativně dopravně dostupné pro seniory z SO ORP Vrchlabí**

Poskytovatel Zařízení poskytovatele	Kapacita služby	Počet klientů z SO ORP Vrchlabí <sup>33</sup>	Odhadovaná čekací doba <sup>34</sup>	Odhadovaný roční počet žadatelů z SO ORP Vrchlabí
Domov sociální péče Tmavý Důl	84	1	0,5	Nelze odhadnout, v roce 2020 nebyla podána žádná žádost

Zdroj: iregistr (údaje k 4/2022), vlastní šetření

→Většina žadatelů služby domov pro seniory a domov se zvláštním režimem současně podává žádost do více zařízení a čekají, kde se dříve uvolní lůžko. Pokud je to možné, na přechodnou dobu nakombinují péči rodiny s péčí terénní pečovatelské služby, případně využijí služby soukromých zařízení v území, kde se většinou nečeká na umístění.

→Pokud pečující rodiny žádají o odlehčovací službu, ve většině případů je domluven konkrétní termín již před podáním žádosti.

→Hospicovou péči v území poskytuje Domácí hospic Duha, o.p.s., a to Centrum domácí hospicové péče Vrchlabí.

→Pro osoby se zrakovým postižením poskytuje služby Oblastní odbočka SONS ČR, z.s. Vrchlabí.

→Odborné sociální poradenství pro osoby v tíživé životní situaci nebo v krizi poskytuje ve Vrchlabí Centrum psychologické podpory, z.s.

→Terapeutické služby včetně rodinné terapie nabízí ve Vrchlabí další soukromé subjekty.

→Poradenství pro lidi v obtížné sociální situaci, kteří nemají dostatek informací pro její řešení, nebo je neumí použít, nabízí ve Vrchlabí a v Hostinném Občanská poradna Dvůr Králové nad Labem (poskytovatelem sociální služby je Oblastní charita Dvůr Králové).

→Od roku 2022 je dostupná pro obyvatele ORP Vrchlabí služba Tísňové péče, kterou v rámci KHK zajišťuje Život Hradec Králové, o.p.s. prostřednictvím detašovaných pracovišť, tzv. výjezdních jednotek.

<sup>33</sup> Údaj k 15.4.2022.

<sup>34</sup> Záleží na uvolněném lůžku a vhodnosti tohoto lůžka pro žadatele z evidence.

→Od roku 2023 je Pečovatelskou službou Vrchlábí plánováno pro obyvatele SO ORP zajištění sociální služby noclehárny.

→Obyvatelé SO ORP Vrchlábí mohou využívat služby mobilního týmu Centra duševního zdraví RIAPS Trutnov. Dále mohou čerpat i další služby, které Centrum duševního zdraví RIAPS Trutnov poskytuje přímo v Trutnově.

→V případě potřeby mohou senioři využít krizová lůžka města Vrchlábí.

→Kompenzační pomůcky lze zapůjčit prostřednictvím organizace Domácí hospic Duha, o.p.s. (Domácí hospic Vrchlábí), případně prostřednictvím zdravotnických zařízení či poskytovatelů sociálních služeb v území.

→Potravinová pomoc je zajišťována prostřednictvím MěÚ Vrchlábí a MěÚ Hostinné, sociální šatník zajišťuje Pečovatelská služba města Vrchlábí.

→Svépomocné skupiny a další aktivity pro pečující jsou koordinovány paní Bc. Alenou Johnovou, DiS., která tyto činnosti realizuje ve spolupráci s Domácím hospicem Duha, o.p.s. (Domácí hospic Vrchlábí), městem Vrchlábí a dalšími aktéry.

### 3.2.3 Proseniorské aktivity

→Města a obce v území podporují spolkovou seniorskou činnost a jsou aktivními pořadateli akcí určených obyvatelům seniorského věku. Trendem je zároveň prohlubování mezigeneračního soužití. V území aktivně působí např. Svaz postižených civilizačními chorobami v ČR, z.s., základní organizace Kunčice nad Labem, Městský klub seniorů Vrchlábí, Klub důchodců Odbory KOVO Vrchlábí, Klub pro seniory Hostinné, Virtuální universita 3. věku a další seniorské kluby a spolky v menších obcích.



### 3.3 SWOT analýza

Následující kapitola je věnována SWOT analýze silných a slabých stránek současné situace v oblasti péče o seniory a rozboru příležitostí a hrozeb, jež mohou mít pozitivní či negativní dopad na kvalitu života seniorů v SO ORP Vrchlabí.

<b>SILNÉ STRÁNKY</b>	<b>SLABÉ STRÁNKY</b>
<ul style="list-style-type: none"><li>→ Existence koncepcí (komunitní plán, prevence kriminality, koncepce bydlení, koncepční materiály za oblast školství, kultury, dopravy).</li><li>→ Grantové programy obcí podporující spolkovou činnost, další podpora spolkové činnosti ze stran obcí (výpůjčky prostor apod.).</li><li>→ Existence sociálního bydlení ve Vrchlabí a Hostinném.</li><li>→ Relativně silná pospolitost a místní identita obyvatel, spolková činnost.</li><li>→ Rekreační možnosti Krkonošského národního parku.</li><li>→ Dostupné zdravotní služby (ambulantní lékaři, polikliniky, nemocnice).</li><li>→ Dostupná síť registrovaných terénních sociálních služeb pro CS seniory (pečovatelské služby, služby osobní asistence).</li><li>→ Dobrá dopravní infrastruktura (MHD, vlaky, autobusy) pokrývající celé spádové území.</li><li>→ Fungující MHD Vrchlabí.</li><li>→ Vzájemná spolupráce napříč sociálními službami.</li><li>→ Kluby pro seniory.</li><li>→ Sociální práce na obci.</li><li>→ Koordinace plánování.</li><li>→ Komunikace napříč územím.</li><li>→ Projekty na podporu pečujících.</li><li>→ Zajištění dovozu obědů, nákupů ze strany obcí.</li><li>→ Služby Občanské poradny (Vrchlabí, Hostinné) – včetně dluhového poradenství.</li><li>→ Dále je v oblasti psychologické podpory dostupná služba Centra psychologické podpory, z.s.</li><li>→ Zajištění hospicové péče (Domácí hospic Duha, o.p.s.).</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>→ Bariérové prostory veřejných budov.</li><li>→ Nedostatek bytů pro místní obyvatele se středními či nižšími příjmy, nedostatek bytů pro seniory s nízkými příjmy.</li><li>→ „Dojezdnost“, vzdálenost jednotlivých obcí, rozloha obcí, kopcovitost terénu.</li><li>→ Finanční náročnost bydlení v domech s pečovatelskou službou pro občany spádových obcí.</li><li>→ Chybí dopravní napojení na hlavní silniční a železniční tahy.</li><li>→ Hustá individuální doprava ve Vrchlabí a v některých dalších obcích (např. Hostinné, Rudník).</li><li>→ Nedostatečná rekonstrukce obecního bytového fondu ve Vrchlabí a Hostinném.</li><li>→ Nedostatečné kapacity pobytových sociálních služeb v území (především odlehčovací služby a domov se zvláštním režimem).</li><li>→ Nedostatečná informovanost obcí i veřejnosti (co spadá pod sociální služby a co ne).</li><li>→ Částečná nedůvěra obyvatel k terénním sociálním službám.</li><li>→ Chybějící kapacity a dostupnost psychiatrické péče.</li><li>→ Ubytovny se seniory v území.</li><li>→ Nedostatečná kompetence obcí v oblasti vykazování a financování sociálních služeb.</li><li>→ Nedostatečná míra bezbariérovosti části bytů v tzv. domech s pečovatelskou službou.</li><li>→ Nedostatečné kapacity praktických lékařů, stomatologů a dalších odborných lékařů v území.</li></ul>

## PŘÍLEŽITOSTI

- Dotační tituly Královéhradeckého kraje.
- Posílení spolupráce nejen napříč službami, ale i s obcemi.
- Finanční podpora města Vrchlabí a dalších subjektů od Škoda Auto a.s.
- Strategická poloha v blízkosti turisticky zajímavé oblasti Krkonoš.
- Prohlubování vzájemné spolupráce obcí SO ORP Vrchlabí.
- Plánovaná výstavba domova pro seniory ve městě Hostinné.
- Využití pracovního potenciálu v souvislosti s uprchlickou krizí v důsledku války na Ukrajině.

## HROZBY

- Nestabilní a nejisté financování postavené na časově omezených projektech.
- COVID 19 a důsledky pandemické situace (psychiatrické diagnózy).
- Zvyšující se riziko nedostupnosti bydlení pro seniory.
- Stárnutí obyvatelstva.
- Vysoké náklady na bydlení.
- Riziko zániku základní občanské vybavenosti a služeb v malých obcích jako důsledek jejich vylidňování a stárnutí obyvatel a tím i faktického postupného zániku těchto sídel samotných.
- Nápor na sociální a zdravotní systém v souvislosti s uprchlickou krizí v důsledku války na Ukrajině.

### 3.4 Anketní šetření mezi vrchlabskými obyvateli

V roce 2022 Odbor sociální a zdravotní MěÚ Vrchlabí realizoval anketu<sup>35</sup>, jejímž cílem bylo zmapovat současný pohled vrchlabských obyvatel starších 50 let na seniorskou problematiku.

Šetření se uskutečnilo formou ankety a zúčastnilo se ho celkem 107 respondentů. Cílem šetření bylo zjistit, jak se obyvatelé města v předseniorském věku připravují na své stáří a co je důležité pro kvalitní a spokojený život vrchlabských seniorů (například v oblasti bydlení, sociálních služeb a volnočasových aktivit).

#### Oblast přípravy na stáří

→ Více jak jedna polovina (60 %) oslovených respondentů se na stáří a stárnutí aktivně připravuje, ve většině případů se jedná o snahy týkající se finančního zabezpečení.

→ Pokud mají lidé ze stárnutí a stáří obavy, týkají se především zdraví, fyzické kondice a s tím související nižší míry soběstačnosti. Někteří se také obávají problémů s udržením bydlení, a to především z důvodu vysokých nákladů na bydlení a vnímané nejistoty nájemního bydlení.

→ Tři čtvrtiny (77 %) oslovených respondentů se v případě nemoci či omezení své soběstačnosti spoléhají na péči své rodiny, jedna polovina (51 %) si dovede představit pomoc prostřednictvím sociálních služeb.

#### Oblast bydlení

→ Necelé tři čtvrtiny (71 %) účastníků šetření hodnotí své bydlení jako vyhovující, a to i v kontextu s měnícími se požadavky na bydlení souvisejícími se stárnutím. Pokud respondenti předpokládají, že jim bydlení nebude v dalších letech vyhovovat, je to především z důvodu jeho bariérovosti (zmiňují především byty ve vyšších patrech domů bez výtahu a nevyhovující koupelny). Ve více jak polovině těchto případů (61 %) pak respondenti uvedli, že danou nevyhovující situaci řešit plánují (např. stěhováním či rekonstrukcí koupelny).

#### Povědomí a informovanost obyvatel Vrchlabí o možnosti podpory a pomoci seniorům

→ Jedna polovina (51 %) oslovených respondentů deklarovala povědomí o možnostech pomoci, které mohou senioři ve Vrchlabí využít. Konkrétně uváděli především pečovatelskou službu, terénní zdravotní službu a sociální pracovnice MěÚ Vrchlabí.

→ Na druhou stranu stále jedna polovina (49 %) oslovených respondentů uvedla, že neví o žádné pomoci, která se seniorům nabízí.

---

<sup>35</sup> Sběr dat probíhal kombinovaně, byly distribuovány jak tištěné, tak elektronické dotazníky.

### Potřeby vrchlabských seniorů

→Necelá jedna třetina (29 %) účastníků ankety uvedla konkrétní pomoc, která jim ve městě chybí. Byla to například podpora či pomoc v oblasti dopravy („senior taxi“), bydlení (navýšení počtu bytů v domě s pečovatelskou službou), volnočasových aktivit (cílené na seniory), lékařské péče (navýšení kapacit), sociálních služeb (denní stacionář, vyšší kapacita domova pro seniory, zeleň v blízkosti domova pro seniory) či služeb kadeřnice, rehabilitace, pedikúry, které za klientem dojedou do domácnosti.

→Do budoucna lidé preferují využívat především terénní sociální služby (85 % z nich), jedna polovina (52 %) si dovede představit pomoc prostřednictvím pobytové služby a jedna třetina (33 %) prostřednictvím ambulantní sociální služby. Pokud mají lidé k sociálním službám odstup, je to především z důvodu nedůvěry a obavy z jejich finanční náročnosti.

→Většina oslovených (92 %) deklarovala potencionální zájem o tísňovou péči.

→V případě potřeby je pak většina (85 %) oslovených respondentů připravena využívat komerční služby (dovoz obědů, úklidové služby apod.).

### A co ve Vrchlabí seniory trápí?

→Komunikace pro pěší (okolí prodejny Lidl, dlažební kostky, údržba v zimním období, nízká míra bezbariérovosti).

→Doprava ve městě (chybějící „senior taxi“, dlouhé intervaly autobusového spojení do centra).

→Veřejný prostor (nedostatek laviček mimo centrum města, nedostatek laviček v zámeckém parku, osoby bez přístřeší).

→Osamocení.

→Nezájem ze strany mladší generace.

→Nedostatek či nedostupnost informací o možnostech pomoci seniorům.

→Bydlení (narůstající náklady, developerské projekty).

→Nedostatek běžných obchodů v okrajových částech města (Liščí vrch, Hořejní Vrchlabí).

→Nedostatečné kapacity pobytových sociálních služeb.

→Nedostatečné kapacity zubařů.

→Ceny (výše poplatků za energie, vodné, poplatky za léky).

### POTŘEBY NEFORMÁLNĚ PEČUJÍCÍCH

→Ankety se také zúčastnilo 17 osob, které v současné době pečují v domácím prostředí o osobu blízkou.

→Jedna třetina z nich pečuje o své blízké společně s některou z dostupných terénních sociálních služeb.

→Ti, kteří nesdílí péči a pomoc sociálních služeb nevyužívají, k odpovědi dodávali dovětky typu „proto jsem vyhořelá“, „ale potřebovala bych“, „podepsalo se to na mém zdraví“ apod.

→Možnost „nechat se vystřídat“ v rámci péče o svého blízkého profesionály z řad sociálních služeb by ráda využila jedna polovina oslovených pečujících, jedna třetina by ocenila podporu ze strany psychologa či psychoterapeuta a jedna čtvrtina dostupné praktické informace pro pečující.

## 4 NÁVRHOVÁ ČÁST

### 4.1 Cíle a opatření

Cíle a opatření vycházejí ze sekundárních dat a dokumentů, realizované ankety, realizovaných skupinových rozhovorů a konzultací s odborníky.

## Cíl 1 Podpora služeb rozvíjejících prarodinné vztahy napříč generacemi

Vize<sup>36</sup>

**V realizaci seniorských politik na území SO ORP Vrchlabí má role rodiny, soužití generací a vzájemný respekt generací nezastupitelný význam.**

→ K podpoře soudržnosti prarodinných vztahů napříč všemi generacemi a napříč územím se nabízí taková forma a rozsah podpory, která funkci rodiny posiluje, a to včetně upevňování odpovědnosti rodiny za všechny své členy, tedy i za seniory.

→ Mezigenerační porozumění, komunikace a interakce jsou v území na vysoké úrovni.

### OPATŘENÍ

#### I. I Podpora návazných služeb, které vedou k fungujícím rodinným vztahům a k posilování těchto vztahů především ve vazbě k seniorům

→ Jedná se o podporu služeb pro rodiny, které mají preventivní a podpůrný charakter, vedou k posilování a ke zkvalitňování rodinných vztahů (psychologické a psychoterapeutické služby, mediace apod.).

#### I. II Podpora služeb zajišťujících prarodinné aktivity a podílejících se na spoluvytváření regionu přátelského rodinám a seniorům

→ V rámci tohoto opatření je zajištěna činnost spolků a občanských iniciativ, které podporují prarodinné projekty a zajišťují tak multigenerační soužití a rozvoj místní komunity.

→ Dále je podporována organizace akcí na podporu mezigeneračních vztahů, setkávání a společného trávení volného času napříč generacemi. Mezi tyto akce patří např. mezigenerační spolupráce probíhající mezi školskými zařízeními a seniorskými spolky či poskytovateli sociálních služeb v území.

#### I. III Podpora mezigenerační solidarity, soužití a vztahů

→ Jedná se o podporu vzdělávacích a osvětových programů tak, aby se senioři stali nedílnou, aktivní a samozřejmou součástí místní komunity a zamezilo se jejich exkluzi a případné neúctě vůči nim.

---

<sup>36</sup> Opatření vedoucí k naplnění vize se budou v dalších obdobích rozšiřovat, případně upřesňovat.

## Cíl 2 Podpora aktivního života seniorů

Vize

**V území je podporován aktivní život seniorů prostřednictvím seniorských organizací a dalších proseniorských činností, které přispívají k prodlužování plnohodnotného života seniorů a zvyšují tak jejich nezávislost a zamezují sociální izolaci.**

- V území se seniorům nabízí dostatek možností pro trávení volného času, a to dle jejich nejrůznějších potřeb a zájmů.
- V oblasti kultury je udržován vysoký standard nabídky nejrůznějších kulturních akcí, které uspokojí diváky a posluchače všech věkových skupin, tedy i seniorů.
- Senioři mají přehled a dostatek informací o možnostech aktivního trávení volného času, které jim obce a města v území nabízí.
- Území nabízí seniorům pro trávení volného času dostatek bezbariérových, jednoduše přístupných a bezpečných lokalit.

### OPATŘENÍ

#### II. I Rozvoj nabídky volnočasových aktivit pro místní seniory

→Cílem je udržení dostupnosti současné nabídky kulturních, vzdělávacích, pohybových a dalších volnočasových aktivit a její rozvoj.

→Součástí je také podpora spolupráce a koordinace aktérů v oblasti vzdělávání seniorů a trávení jejich volného času napříč celým územím.

→Zároveň je důležité průběžně mapovat aktuální zájmy seniorů a na doložené zájmy reagovat.

#### II. II Podpora seniorských organizací

→Jedná se o finanční a jinou podporu městských či spolkových akcí se seniorskou tematikou a podporu organizací (místních spolků a sdružení, dalších organizací, jako např. Správy KRMAP), které pořádají volnočasové aktivity pro seniory.

#### II. III Podpora informovanosti o nabídce volnočasových a dalších aktivit pro místní seniory

→Jedná se o zajištění průběžné a koordinované informovanosti seniorů o realizaci na ně cílených aktivit a programů napříč celým územím.



## II. IV Vytváření veřejného prostoru přátelského seniorům napříč územím

→Cílem je zajištění dostatečné sítě ploch pro aktivní a bezpečné trávení volného času seniorů včetně zajištění prostoru pro jejich relaxaci.

→Pod toto opatření spadá podpora aktivit vedoucích ke „zkrášlování“ veřejného prostoru.

→Součástí je na předem vytipovaných místech navyšování počtu laviček, které umožňují odpočinek a jsou ergonomicky tvarované tak, aby umožnily seniorům snadné dosedání i vstávání.

→Zmapování dostupných veřejných toalet v území.

## II. V Podpora bezpečnosti pěší dopravy

→Cílem opatření je eliminace problémových prvků ve vztahu k bezpečnosti pěší dopravy pomocí výstavby chodníků, přechodů pro chodce a optimálnějšího řešení konkrétních křižovatek apod.

## II. VI Zajištění bezbariérovosti

→Úkolem je nejen monitoring stávající úrovně bezbariérovosti veřejného prostoru a veřejných institucí (mapování fyzických bariér), ale i realizování investičních záměrů obcí a dalších dotčených subjektů k omezení bariér tak, aby byl zajištěn bezpečný a bezbariérový pohyb napříč územím. Na zajištění bezbariérovosti je nutné nahlížet nejenom z pohledu stavebních, ale i komunikačních bariér pro smyslově handicapované.

→V oblasti stavebních bariér lze realizovat pravidelné mapování přístupnosti objektů, např. na základě Metodiky kategorizace objektů vypracované Pražskou organizací vozíčkářů, z.s., kde se ve třech kategoriích určují stupně přístupnosti budov pro vozíčkáře, objekty jsou děleny na přístupné, částečně přístupné, obtížně přístupné, až nepřístupné.

→Pokračovat v propagaci a distribuci Euroklíčů v území ORP Vrchlabí.

## II. VII Realizace aktivit v oblasti prevence kriminality SO ORP Vrchlabí

→Jedná se o podporu aktivit vedoucích ke snížení míry a závažnosti trestné činnosti a zvýšení pocitu bezpečí obyvatel SO ORP Vrchlabí. V oblasti prevence kriminality se posílí spolupráce Odboru sociálního a zdravotního MěÚ Vrchlabí a Městské policie Vrchlabí.

→Součástí opatření je naplňování konkrétních opatření k naplnění priorit a specifických cílů Plánu prevence kriminality města Hostinné pro období let 2021 - 2025 směřujících k eliminaci trestné činnosti a dalších sociálně rizikových jevů v městě Hostinné.

→Posílí se spolupráce s preventistou PČR pro oblast Trutnovska.

## Cíl 3 Podpora služeb umožňujících setrvání seniorů v přirozeném prostředí

Vize

**Obyvatelé SO ORP Vrchlabí jsou na stárnutí nejen připraveni, ale je zde také zajištěna podpora seniorů prostřednictvím dostupné a funkční sítě služeb, které reagují na potřeby širokého spektra seniorů a osob o ně pečujících tak, aby seniorům v SO ORP Vrchlabí bylo umožněno co nejdélejší setrvání v domácím/přirozeném prostředí.**

- Obyvatelé SO ORP Vrchlabí přemýšlí nad stářím života již v produktivním věku. Včasnou přípravou na toto období si vytvářejí podmínky pro co nejdélejší zachování si své soběstačnosti v domácím prostředí.
- Pro seniory je v souladu se Strategií Královéhradeckého kraje v oblasti sociálních služeb na období 2018 - 2026 zajištěna funkční, kapacitně a dopravně dostupná síť terénních a ambulantních sociálních služeb. Tyto služby pružně reagují na potřeby seniorů v území tak, aby jim umožnily setrvání v domácím prostředí.
- V území je zajištěna funkční, kapacitně a dopravně dostupná síť zdravotnických zařízení.
- V území je zajištěna funkční, kapacitně a dopravně dostupná síť návazných služeb, které mají usnadňovat pobyt seniorů v domácím/přirozeném prostředí.
- V území je zajištěna podpora osob, které dlouhodobě pečují o své blízké.

### OPATŘENÍ

#### III. I Podpora obyvatel v přípravách na stáří

→Cílem je zajištění podpory osob a rodin v uvědomění si potřeby včasné přípravy na změny, které souvisejí s příchodem stáří, jako je úbytek fyzických i psychických sil, možné snížení finančního zabezpečení či potřeba bezbariérového a prostorově odpovídajícího bydlení.

→Města a obce podporují srozumitelnou formu informovanosti obyvatel o konkrétních možnostech pomoci seniorům prostřednictvím stávajících informačních platforem a kanálů. V prvé řadě je třeba informovat o možnostech pomoci prostřednictvím terénních sociálních služeb a pomocí vhodně zvolené komunikace minimalizovat částečně rezervovaný přístup obyvatel k využívání těchto služeb.

→Města a obce monitorují bytovou situaci seniorů a v případě nevyhovujících bytových podmínek jsou nápomocny v hledání řešení.

→Města a obce v území podporují vzdělávací aktivity seniorů v oblasti finanční, technické a digitální gramotnosti a usilují o jejich koordinaci v území.

→Města a obce v území podporují vzdělávací aktivity seniorů v oblasti prevence kriminality a usilují o jejich koordinaci v území.

→Součástí je zajištění koordinované podpory aktivit zdravotní osvěty, péče o zdraví a zdravého životního stylu napříč územím.

### III. II Rozvoj dostupného bydlení pro seniory

→Cílem je rozvoj dostupného bydlení pro seniory a eliminace počtu seniorů, kteří se dostávají do bytové nouze, včetně bydlení v nevyhovujících a nestandardních formách bydlení (ubytovny apod.).

→Součástí je tvorba a naplňování plánů rozvoje měst a obcí v oblasti bytové politiky, které vycházejí ze zpracovaných analýz ve vztahu k cílové skupině senioři a jejichž cílem je zajištění dostupného bydlení, které odpovídá potřebám a finančním možnostem seniorů. Jedná se především o bezbariérové, malometrážní a finančně dostupné byty (spadají sem také byty zvláštního určení a byty v tzv. domech s pečovatelskou službou). Důležitá je koordinace těchto aktivit v rámci celého území SO ORP a propojení kompetencí v rozvojové a sociální oblasti na úrovni jednotlivých samospráv.

→Do této oblasti dále spadá nastavení jasných a transparentních pravidel pro přidělování obecních bytů a monitoring účinnosti a efektivity jednotlivých podpůrných nástrojů dostupnosti bytů pro cílovou skupinu seniorů včetně jejich korekce.

### III. III Zajištění dostupnosti služeb pro domácnosti seniorů

→Opatření zahrnuje zajištění dostupnosti běžných nákupů napříč celým územím, případně zajištění dostupné individuální bezbariérové dopravy (např. forma „senior taxi“) uzpůsobené potřebám seniorů za účelem nákupu potravin, drogistického zboží, léků a zdravotnických potřeb.

→Součástí je podpora rozvoje pro seniory finančně dostupných profesionálních služeb zajišťujících úklidové, opravářské, údržbářské, případně zahradnické práce, dále služby rehabilitační či služby pedikúry.

→Zejména v menších obcích se jedná o podporu služby dovážky obědů pro seniory.

### III. IV Zajištění dostupnosti dopravy vyhovující možnostem a potřebám seniorů

→V rámci tohoto opatření se řeší zkvalitnění parkování a podpora bezpečného přístupu od parkovacích míst ke zdravotnickým zařízením a k veřejným institucím.

→Součástí je zajištění individuální bezbariérové dopravy uzpůsobené finančním možnostem seniorů tak, aby jim byla umožněna cesta k lékaři, na nákupy, na hřbitov, na kulturní akce či na

setkání seniorských organizací tak, aby se v tomto směru snížila jejich závislost na jejich blízkých či sousedech.

→Součástí je podpora bezbariérové veřejné dopravy napříč územím.

→Mezi další úkoly patří zajištění intenzivnější dopravní obslužnosti okrajových částí města Vrchlabí.

### III. V Zajištění dostupnosti zdravotnické péče

→Konkrétně se jedná o zabezpečení dostupnosti primární i odborné zdravotní péče v rámci území, a to i v menších obcích. Města a obce podporují efektivní rozvoj sítě služeb, jejich návaznost a vhodné doplňování, který povede k zajištění plnohodnotného a zdravého života všech občanů v území bez ohledu na věk, sociální či zdravotní situaci. Úkolem města a obcí je pružně reagovat na potřeby občanů, jednat se zdravotními pojišťovnami a konkrétními lékaři a poliklinikou s cílem doplnit chybějící zdravotní péči. V některých případech je pravděpodobně nutná finanční motivace lékařů potřebných oborů (např. prostřednictvím poskytnutí bezúročného zápůjčky na pořízení a vybavení ordinace, nabídka prostor pro zřízení ordinace, nabídka bydlení pro lékaře apod.).

→Dále je podporována dostupnost terénní zdravotní péče, která je poskytována v domácím prostředí klienta na základě indikace lékaře.

→Do této oblasti také patří podpora hospicové péče, která nabízí těžce nemocným v terminálním stavu a jejich blízkým účinnou pomoc v momentě, kdy už jsou léčebné možnosti klasické medicíny vyčerpány.

### III. VI Zajištění dostupnosti poradenských služeb

→Je zachována současná dostupnost bezplatného dluhového poradenství v území. V případě doložené potřeby může být jednáno o dalším rozvoji dluhového poradenství v území. V rámci tohoto tématu jsou podporovány programy týkající se prevence zadluženosti seniorů.

→Seniorům v území je zajištěna kapacitně a finančně dostupná psychologická a psychoterapeutická pomoc.

→Napříč celým územím se v rámci sociální práce ve spolupráci se zástupci obcí realizuje koordinovaná depistáž a je zajištěno sociální poradenství (v první řadě o možnostech zajištění pomoci formou sociálních a návazných služeb, o možnosti zažádání si o příspěvek na péči, příspěvek na bydlení apod.).

→Sociální pracovníci MěÚ Vrchlabí a MěÚ Hostinné rozvíjejí spolupráci se zástupci obcí na řešení problémů seniorů v sociálně nepříznivých životních podmínkách.

### III. VII Zajištění dostupnosti terénních a ambulantních sociálních služeb

→V rámci tohoto opatření je podporována kapacitní a časová dostupnost pečovatelské služby a služby osobní asistence napříč územím. Obce a města v území jsou motivované k zasmluvnění těchto služeb a k účasti na jejich financování. Ze strany poskytovatelů těchto služeb je důležité zajistit vyúčtování, které je pro zástupce samospráv srozumitelné.

→V rámci opatření je zajištěna dostupnost sociální služby tísňová péče napříč územím.

→Součástí opatření je diskuse o potřebnosti terénní odlehčovací služby v území.

→Zároveň je zajištěna stávající podpora výše uvedených služeb z finančních prostředků měst a obcí, v případě doložené potřeby je jednáno o navýšení této podpory.

### III. VIII Zajištění dostupnosti služeb pro neformálně pečující

→V rámci opatření je třeba zachovat a rozvíjet podporu neformálně pečujících v rámci celého území SO ORP, a to ve formě poradenství, odborných konzultací, vzdělávání, individuální podpory, svépomocných setkávání pečujících a dalších podpůrných činností, včetně podpory sociálních služeb tak, aby se snížily obavy z péče a předcházelo se vyčerpání a vyhoření pečujících osob.

→Města a obce jako zaměstnavatelé realizují prorodinnou personální politiku (podpora flexibilních forem práce, podpora polovičních úvazků). Zároveň v rámci svých možností motivují zaměstnavatele v území k prorodinnému klimatu v zaměstnání a udržení neformálně pečujících na trhu práce, například prostřednictvím aktivit ke zvýšení informovanosti zaměstnavatelů o možnostech a výhodnosti prorodinných opatření pro vlastní prosperitu firmy apod.

## Cíl 4 Podpora pobytových sociálních služeb pro seniory

Vize

**Kapacity pobytových sociálních služeb pro seniory v SO ORP Vrchlabí odpovídají potřebám seniorů a jejich rodin.**

- V území jsou dostatečné kapacity pobytových sociálních služeb pro občany SO ORP Vrchlabí v souladu se Strategií Královéhradeckého kraje v oblasti sociálních služeb na období 2018 – 2026.
- V území je zajištěná dostatečná kapacita sociální služby domov pro seniory tak, aby byla dostupná pro seniory, kteří jsou ze zdravotního důvodu dlouhodobě upoutáni na lůžku a vyžadují 24hodinovou soustavnou péči.
- V území je zajištěná dostatečná kapacita sociální služby domov se zvláštním režimem tak, aby byla dostupná pro seniory, kteří ze zdravotního důvodu nemohou využívat sociální službu domov pro seniory.

### OPATŘENÍ

#### IV. I Zajištění dostupnosti služby domov pro seniory

→ Je žádoucí zvýšit dostupnost pobytových služeb pro seniory. Cílem je navýšení současných kapacit ve spolupráci s KÚ Královéhradeckého kraje, a to navýšením kapacity stávajícího poskytovatele služby na území SO ORP nebo formou vzniku dalšího zařízení na území SO ORP (např. Domov pro seniory v Hostinném s 56 lůžky).

#### IV. II Rozšíření kapacity služby domov se zvláštním režimem

→ Ve spolupráci s KÚ Královéhradeckého kraje je důležité zajistit dostatečnou kapacitní dostupnost pobytové služby domov se zvláštním režimem v území SO ORP tak, aby byla saturována potřeba zajištění péče o seniory, kteří tuto službu potřebují a již nemohou setrvat v domácím prostředí bez nutnosti jejich hospitalizace v LDN či setrvání v nevhodné sociální službě. Řešením je podpora navýšení kapacity stávajícího poskytovatele služby na území SO ORP. Dále je důležité hledat možnosti navýšení kapacity služby formou vzniku dalšího zařízení na území SO ORP, případně podpora navýšení kapacity služby v dopravně dostupných lokalitách Královéhradeckého kraje.

## Cíl 5 Podpora institucionálního a koncepčního zajištění seniorské politiky na úrovni obcí ORP

### Vize

**Cíle a opatření v rámci Komunitního plánu sociálních služeb ORP Vrchlabí na roky 2021 – 2025 a Koncepce rozvoje sítě služeb pro seniory ORP Vrchlabí na roky 2022 – 2025 vychází z potřeb seniorů, měst a obcí v území, poskytovatelů sociálních a návazných služeb. Jejich prosazení má politickou podporu a institucionální zabezpečení na úrovni jednotlivých samospráv.**

- V území je naplňována seniorská politika prostřednictvím realizace cílů a opatření uvedených v platných strategických dokumentech.
- Naplňování seniorské politiky je zajištěno jak z hlediska institucionálního, personálního, tak i koncepčního.
- V rámci naplňování seniorské politiky je nastavená spolupráce mezi obcemi a městy napříč celým územím.

### OPATŘENÍ

#### V. I Podpora naplňování cílů a opatření aktuálních strategických dokumentů seniorské politiky měst a obcí v ORP Vrchlabí

→Koncepce rozvoje sítě služeb pro seniory obce s rozšířenou působností Vrchlabí na roky 2022 – 2025 doplňuje další platné strategické dokumenty v sociální oblasti. Pro naplňování těchto strategií je důležitá komunikace se všemi aktéry, jejich zainteresování na realizaci aktivit a opatření, vzájemná koordinace a spolupráce obcí při naplňování jednotlivých strategií.

→Ze strany MěÚ Vrchlabí je zajištěná metodická podpora obcím v naplňování strategií.

→Dále je zajištěno každoroční stanovování opatření a jejich prioritizování, včetně jasných výstupů, nákladů apod. pro jejich naplnění v rámci rozvoje služeb pro seniory.

→Součástí je prostoupení strategií do dalších politik/strategií měst/obcí/svazků v území.

#### V. II Vyhledávání dotačních titulů a dalších zdrojů

→Úkolem je systematické vyhledávání dotačních titulů odpovídajících prioritním oblastem seniorské politiky.

#### V. III Monitorování situace seniorů napříč celým územím

→Úkolem je sledování důležitých statistických, ekonomických a sociálních údajů o situaci seniorů žijících na území SO ORP Vrchlabí a rozvoj nástrojů pro toto mapování.

→Součástí je kontinuální mapování potřeb seniorů v území.

→Nedílnou součástí opatření je uplatnění získaných informací v rámci akčních plánů.

#### V. IV Participace obcí SO ORP Vrchlabí na financování sociálních služeb v území

→Úkolem je zvýšení informovanosti starostů a dalších zástupců obcí o systému sociálních služeb, legislativní úpravě a způsobech financování.

→Opatření zahrnuje podporu měst a obcí ke smluvnímu zajištění terénních služeb sociální péče.

→Součástí je podpora tvorby základní sítě sociálních služeb SO ORP Vrchlabí a návrhu společného dotačního programu pro poskytovatele sociálních služeb v území.



## 5 IMPLEMENTACE

Vytvoření Koncepce rozvoje sítě služeb pro seniory ORP Vrchlabí na roky 2022 – 2025 je prvotním krokem k její realizaci. Poté začíná stěžejní část, a to implementace této strategie.

Po schválení Koncepce rozvoje sítě služeb pro seniory ORP Vrchlabí na roky 2022 – 2025 by mělo dojít k jejímu zveřejnění, aby se s tímto dokumentem mohla seznámit široká veřejnost. Dalším krokem by mělo být personální zajištění a stanovení odpovědných osob, včetně garanta, který sbírá informace o stavu implementace jednotlivých opatření a připravuje návrhy prioritních oblastí pro další období na základě doložených potřeb.

Koncepce rozvoje sítě služeb pro seniory ORP Vrchlabí na roky 2022 – 2025 bude naplňována jednoletými akčními plány, které její naplnění každoročně konkretizují.

Monitoring a evaluace naplňování akčního plánu budou realizovány prostřednictvím sledování naplňování jednotlivých indikátorů (předpokládaných výstupů). Účelem monitoringu je průběžné sledování naplňování cílů Koncepce v jednotlivých letech, což bude podkladem pro její vyhodnocování. Toto vyhodnocování by mělo být východiskem pro rozhodování o dalším směřování rozvojového dokumentu a přijetí případných změn, pokud nebude docházet k naplňování stanovených cílů.

## 6 SEZNAM ZDROJŮ

1. Komunitní plán rozvoje sociální práce, sociálních služeb a návazných služeb na území správního obvodu obce s rozšířenou působností Vrchlabí 2021 – 2025  
Dostupné z: [http://www.hostinne.info/assets/File.ashx?id\\_org=4577&id\\_dokumenty=16812](http://www.hostinne.info/assets/File.ashx?id_org=4577&id_dokumenty=16812)
2. Aktualizovaná Koncepce rodinné politiky, verze 29. května 2019  
Dostupné z: <https://socialnipolitika.eu/wp-content/uploads/2019/09/Aktualizovana%CC%81-Koncepce-rodinne%CC%81-politiky-2019.pdf>
3. Koncepce rodinné politiky Královehradeckého kraje 2020 – 2023, Královehradecký kraj, 2019  
Dostupné z: <https://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/socialni-oblast/rovne-prilezitosti/KONCEPCE-RODINNE-POLITIKY-KRALOVEHRADECKEHO-KRAJE-2020---2023.pdf>
4. Strategické dokumenty MAS Krkonoše  
Dostupné z: [http://www.hostinne.info/assets/File.ashx?id\\_org=4577&id\\_dokumenty=16812](http://www.hostinne.info/assets/File.ashx?id_org=4577&id_dokumenty=16812) [Strategie-komunitne-vedeneho-mistniho-rozvoje-MAS-Krkonoše.pdf](http://www.hostinne.info/ruzne/ds-1197/p1=13266#)
5. Strategické dokumenty města Vrchlabí  
Dostupné z: [https://www.muvrchlabi.cz/assets/File.ashx?id\\_org=18630&id\\_dokumenty=9891](https://www.muvrchlabi.cz/assets/File.ashx?id_org=18630&id_dokumenty=9891)
6. Strategické dokumenty města Hostinné  
Dostupné z:  
[http://www.hostinne.info/assets/File.ashx?id\\_org=4577&id\\_dokumenty=7032](http://www.hostinne.info/assets/File.ashx?id_org=4577&id_dokumenty=7032)  
<http://www.hostinne.info/ruzne/ds-1197/p1=13266#>
7. Český statistický úřad, Časová řada - vybrané ukazatele za SO ORP Vrchlabí  
Dostupné z: [https://www.czso.cz/csu/xh/so\\_orp\\_vrchlabi](https://www.czso.cz/csu/xh/so_orp_vrchlabi)
8. Mapa exekucí  
Dostupné z: <http://mapaexekuci.cz/index.php/mapa-2>
9. MPSV ČR, oddělení statistik (vlastní požadavek na zpracování dat)

## 7 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

a.s. – akciová společnost

ČCE – Českobratrská církev evangelická

ČR – Česká republika

ha – hektar

KHK – Královehradecký kraj

KRNAP – Krkonošský národní park

KÚ – krajský úřad

LDN – léčebna dlouhodobě nemocných

MAS – místní akční skupina

MěÚ – městský úřad

MHD – městská hromadná doprava

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

o.p.s. – obecně prospěšná společnost

ORP – obec s rozšířenou působností

PČR – Policie České republiky

SO ORP – správní obvod obce s rozšířenou působností

z.s. – zapsaný spolek